

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Svar på høring - Forslag til endringer i barnehageloven (om politiattest og tjenestedata)

Utdanningsforbundet har mottatt overnevnte høring. Vi mottok høringen 20. februar. Med en høringsfrist innen torsdag 28. februar, har Utdanningsforbundet ikke kunnet innhente synspunkter fra underliggende ledd i organisasjonen. Høringsuttalelsen bygger derfor på tidligere høringsvar om politiattest, blant annet Høring - forslag til endringer i opplæringslov og privatskolelov - Kompetanseregler m.m. datert 10. januar 2011 og Høring – NOU 2012:1 Til barnas beste – Ny lovgivning for barnehagene datert 30. april 2012. Utdanningsforbundet mener en slik høringsfrist ikke er akseptabel.

Høringen gjelder to forhold:

- Den nye politiregisterloven gir en videre adgang til vandelskontroll enn det som i dag følger av barnehageloven. Behovet for harmonisering i særlover er nødvendig.
- Barnehageloven § 7 andre ledd, om pålegg om å fremlegge opplysninger om regnskapsdata og tjenestedata, gjelder kun de private barnehagene.

Utdanningsforbundets samlede vurdering:

- Utdanningsforbundet støtter at straffebudene omtalt i politiregisterloven § 39, første ledd, også må komme fram som anmerkninger på barneomsorgsattesten/politiattesten.
- Utdanningsforbundet støtter forslaget om å henvise til politiregisterloven § 39 i barnehagelovens § 19.
- Utdanningsforbundet mener at anmerkninger også må omfatte §§ 228 og 229, slik Barnehagelovutvalget foreslo i NOU 2012:1 Til barnas beste.
- Vi er enig med Kunnskapsdepartementet om at det fortsatt skal være yrkesforbud for personer som er dømt for seksuelle overgrep mot mindreårige. Yrkesforbudet må gjelde både fast og midlertidig ansettelse, og for alle typer barnehagevirksomhet.
- Utdanningsforbundet mener det ikke er behov for å snevre inn eller utvide forhold som skal føre til yrkesforbud.

- ♦ Utdanningsforbundet støtter forslaget om at fornyet politiattest kan innhentes i samsvar med politiregisterloven § 43.
- ♦ Utdanningsforbundet mener at hensynet til barns sikkerhet taler for å innføre krav om botid for personer som har bodd utenfor EØS-området før de kan få ansettelse.
- ♦ Utdanningsforbundet støtter forslag til endring i § 7 andre ledd, om opplysningsplikt om tjenestedata for kommunale barnehageeiere.

Politiattest

Bakgrunnen for vurdering av endringer av reglene i barnehageloven er tilpasning til ny politiregisterlov som utvider hvilke straffebestemmelser som skal være med i en politiattest. Utdanningsforbundet støtter at politiattesten skal inneholde de straffebestemmelsene som er nevnt i politiregisterloven.

Utdanningsforbundet har tidligere støttet kravet om politiattest for ansettelse i barnehage, barnehagelovens § 19. Barnehagebarn er i alderen ett til seks år. Barn i denne alderen er avhengig av voksne på mange områder. For å styrke barns utvikling, læring og dannelse må barna opparbeide et tillitsforhold til de ansatte. For å kunne sikre et trygt og utviklende læringsmiljø for alle barn, må de ansatte være trygge på sitt ansvar overfor enkeltbarn, på det brede samfunnsmandatet barnehagen er gitt, og på den makt som ligger i barnehageyrkene. *Våre holdninger, verdier og handlinger påvirker dem vi jobber for og jobber med.* I lærerprofesjonens etiske plattform, slår vi blant annet fast at førskolelærere, lærere og ledere er omsorgsfulle og bevisste makten en har i kraft av rolle og posisjon. Videre heter det at vi griper inn og verner barnehagebarn og elever mot krenkelser, uavhengig av hvem det er som utfører dem. Utdanningsforbundet ønsker at plattformen skal bidra til mer bevissthet om egne og andres handlinger i møte med barnehagebarn og elever. Også kravet om politiattest bidrar til å beskytte barna for voksne med uønsket adferd, samtidig som den bidrar til økt tillit mellom barn, foreldre og de ansatte.

I politiregisterloven heter det at det skal særlige grunner til for at det i forskrift gitt i medhold av annen lovgivning skal innføres krav om flere eller færre straffebestemmelser enn de som er fastsatt. Likevel støtter Utdanningsforbundet Barnehagelovutvalgets forslag om å ta med anmerkninger ad §§ 228 (legemsfornærmelse) og 229 første straffalternativ (legemsbeskadigelse). Vi støtter oss til utvalgets begrunnelse, der man mener det er grunn til å stille spørsmål om voksne som utøver vold mangler grunnleggende og nødvendige ferdigheter for å jobbe i barnehage, uansett om voldsutøvelsen skyldes manglende tålmodighet, dårlig impulskontroll eller avvikende holdninger til barneoppdragelse. Heller tvert imot. Voksne som står i et maktforhold til små barn må både ha tålmodighet og impulskontroll, og følge norsk lov hva gjelder vold mot barn.

Utdanningsforbundet mener det ikke er nødvendig å endre dagens bestemmelser om hvilke konsekvenser anmerkninger i politiattesten bør få. Det innebærer at en verken fjerner eller utvider det eksisterende yrkesforbudet. Vi er enig i Kunnskapsdepartementet om at det fortsatt skal være yrkesforbud for personer som er dømt for seksuelle overgrep mot mindreårige. Yrkesforbudet må gjelde både fast og midlertidig ansettelse og for alle typer barnehagevirksomhet. Utdanningsforbundet støtter formålet med å utvide antallet straffebud som skal fremkomme på barneomsorgsattesten/politiattesten. Det er viktig at barnehager og deres eiere blir kjent med slike forhold slik at de selv kan vurdere om vedkommende er egnet for arbeid i barnehage eller ikke. Vi mener dermed at omfanget av lovbestemmelser som skal føre til yrkesforbud, sammen med utvidet omfang av straffebud som skal anmerkes i attesten,

er tilstrekkelig til å sikre trygghet for barna og tillit fra foreldre og andre ansatte. Videre støtter vi Kunnskapsdepartementet i å videreføre dagens krav om at politiattesten med hjemmel i barnehageloven i tillegg til domfellelser, også i framtiden skal vise om vedkommende er siktet eller tiltalt for seksuelle overgrep overfor mindreårige.

I høringsnotatet gjør departementet greie for de vanskelige avveiningene som må gjøres når det gjelder politiattest for personer som har bodd i andre land. Hovedregelen i politiregisterloven er at en må basere seg på norsk politiattest eller attest fra annet EØS-land. Det er åpning for å stille krav om inntil 5års botid i Norge som alternativ vandelskontroll til politiattest. En slik ordning vil imidlertid føre til at det i praksis innføres midlertidig yrkesforbud for en begrenset del av befolkningen. Blant annet på bakgrunn av et ønske om å vurdere et krav om botid samlet for alle områder der politiattest kreves, foreslår Kunnskapsdepartementet ingen nye bestemmelser om dette nå. Utdanningsforbundet er likevel skeptisk til en ordning der en gruppe søkere til stillinger i barnehagen i realiteten er unntatt fra krav om vandelskontroll som andre søkere må igjennom. Vi mener at hensynet til barns sikkerhet taler for å innføre krav om botid for personer som har bodd utenfor EØS-området.

Tjenestedata

Utdanningsforbundet ser Kunnskapsdepartementets forslag til endring i § 7 andre ledd som en harmonisering av begrepsbruken i loven. At barnehageeier kun omfatter private barnehager i § 7 annet ledd mens begrepet omfatter både kommunale og private i loven for øvrig, skaper uklarhet. Utdanningsforbundet mener det er behov for den tjenestedata barnehagene foretar gjennom BASIL. Vi er derfor positive til at departementet nå ønsker å benytte sin hjemmel til å utarbeide forskrifter knyttet til opplysninger om regnskapsdata og tjenestedata. På denne bakgrunn støttes forslag til utvidelse i § 7 annet ledd.

Med vennlig hilsen

Torbjørn Ryssevik
seksjonssjef

Gun Aamodt
seniorkonsulent